

osende Fabrikker? Jeg tænker herved ikke udelukkende paa Skønhedsvirkningen — naturligvis Jeg er ingen Fantast og veed godt, at de æstetiske Hensyn skal og maa underordne sig de praktiske Krav. Men staar her ikke ogsaa andre og større Livsværdier paa Spil? ... Se det lille Hus derovre paa Bakken med den lette Tørverøg op af Skorstenen. Der bor en Familie, som jeg personlig kender; det er Smaakaarsfolk af den Slags, hvoraf vi her i Landet med et rundt Tal har en kvart Million. De tjener akkurat til Føde og Klæder; men dersom De kendte dem, vilde De maaske alligevel misunde dem deres Glæde og Lykke ved Tilværelsen. Mand og Kone arbejder sammen i Marken, mens Børneflokket tumler sig omkring dem i det friske Vejr. De har en gammel Hest og en Ko og føler sig i Grunden rige. Kan De nu virkelig med Fortrøstning ønske en saadan Mand puttet ind i et mørkt og stinkende Fabrikslokale for at trælle ved en Maskine, mens Kone og Børn indemures paa en sjette-syvende Sal i en Arbejderkaserne? — Vær nu oprigtig!”

Per blev noget opirret af det paagaaende i Præstens Spørgsmaal. Derfor — og fordi han i den sidste Tid selv var bleven usikker — kom der noget temmelig udfordrende i hans Svar.

„Jeg indser ikke, hvilken Betydning det kan have, hvad jeg eller noget andet Menneske personligt kan ønske i saa Henseende. Udviklingen gaar sin Gang uden at spørge os om Forlov, og enten vi ser surt eller sødt til den, bliver vi nødt til at tilpasse vort Liv og vore Vaner efter dens Krav. At forsøge paa at stride imod er bare Tids- og Kraftspilde.“

„Ja, det siger De nu saa kategorisk. Men selv om De ogsaa havde Ret, saa kunde vi da virkelig tidsnok komme med i „Fremskridt“ af den Art.“

„Det mener jeg ikke. Jeg tror endog, det er paa høje Tid for os, om det ikke skal blive for silde. De statistiske Tabeller viser tydeligt nok, at Velstanden paa Landet svinder Aar for Aar. Hvad man end kan mene om den idylliske Lykke, Hr. Pastoren talte om, saa hviler den i hvert Fald paa en meget usikker Grund, — hvad jo dog straks maa gøre den noget mindre idyllisk.“

„Naa ja,“ ytrede Præsten lidt afvisende og begyndte igen at